

Det Nittende Capitel

Om Herre-Gaardene i Nyeborg Amt.

Herre-Gaarde. Om dette store Amts mange, mestendeels importante og prægtige Herre-Gaarde, seer jeg mig i Stand til at give nogen udførligere Beretning end om de foregaaende, særdeles hvad forrige Tiders Eyere angaaer, efterdi Hans Excellence Hr. Geheime-Raad og Amtmand Adeler derover haver forfattet en saa god Beskrivelse, at mine øvrige Samlinger ere blevne desto fuldstændigere, ja ogsaa i naturlige og andre Ting i denne Provintz angaaende, skylder jeg, paa Publici vegne, denne høyfortiente Herrets Pen saadan Tak, som her ikke bør forties. Naar den af adskillige Aarsager udvalte Alphabetiske Orden følges, er Amtets første Herre-Gaard:

Arreskov i Øster Hæsing Sogn. Borre-Gaarden bestaaer af fire grundmurte Huse, som i det ene Hjørne have et Taarn med Spiir. Den nærværende Bygning begyndte ERICH ROSENKRANTZ 1558 og fuldendte den 1568, som sees af en Opskrift paa Porten. Fordum stod det gamle Arreskov, som ofte forekommer i Historien, et Bysseskud derfra, hvor Rudera endnu sees (*) Gaarden ligger meget (544) behagelig ved Flemming Søe, som og kaldes Aareskov-Søe.

(*) Fra dette gamle Arreskov maa man ved Ombygningen have forflyttet Kong ERICH PLOGPENNING OG HANS Broders ABELS Billede, som stridede om Arreskov og mere Gods. De vises der i fuld Corpus, men hvor gamle, kand jeg ikke sige, og under den førstes Billede staaer:

*Hic Fratris ferro periit, mox flumine mersus,
Hoc sed non omnis diluit unda scelus.*

Under den Broder-Morders Abels Billede læses:

*En cadit exhæres Regno subit improbus urnam
Horrendum meruit talia fato nesas.*

Samme er den største i Amtet og ved sit rige Fiskerie giver stor Fordeel. Af Eyerne vides Knud Urne 1210. Han var Dronning DAGMARS Hofmester. Dernæst Rigers Marsk Peder Findsen, som beskyldtes at have Forræderskviis undløbet sin Herre den unge Kong ERICH Glipping i et Feldtslag, og derover blev hængt ved Nyeborg 1261, da og hans Gaard Arreskov blev demoleret, siger HVITFRLD p. 264. Siden vides ingen, førend Jacob Hardenberg til Arreskov, som levede 1547. Hans Dotter Frue Helvig Hardenberg tilførde Gaarden Erich Rosenkrands Ottesen, som havde været Statholder i Norge. Han bygde Gaarden, som sagt er, og døde 1575. Hans Søn Jacob Rosenkrands døde 1616, og dennes Søn Henrich Rosenkrands, som 1663 døde ugiftet, da hans Søster Christentze Rosenkrands fik Rigers Raad Mogens Hög, og gav til Hæsing Hospital 2000 Rdlr. Siden besaddes Gaarden af Jörgen Skeel, og efter ham af Etats-Raad Erich Skeel, døde 1729 uden Børn. Han gav de Fattige i Sognet 400 Rdlr. Hans Søster Frue Ide Skeel, en Enke af Mogens v. Holsten, arvede Gaarden efter sin Broder Erich Skeel, og afstod den 1742 til sin Søn Lands-Dommer Erich Skeel v. Holsten. Hovetgaards Taxt er 42 Tønder 2 Skiepper 3 Fierdingkar, Skovskyld 6 Tønder 6 Skiepper 2 Fierdingkar 1 Album. Mølleskyld 2 Tønder 2 Skiepper.

Kobberstik af Arreskov indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Biørnemose i Tvede Sogn er kuns en liden Gaard, baade paa Bygning og Avling, haver dog et fordeelagtigt Strandfiskerie, samt temmelig gode Skove. Eyerne have været 1.) Jacob Ulfeld død 1625. 2.) Otte Kruse, som i Kiøbenhavn blev dræbt af Vagten. 3.) Henning Walkendorf, og Frue Margrete Blome 1674. 4.) Etatsraad Knud Urne. 5.) Etatsraad Erich Skeel, giftet med Knud Urnes Enke, stiftede 1722 et Hospital i Tvede. Da han døde 1729, arvede hans Broder Mogens Skeel Gaarden. 6.) Major Mogens Skeel. 7.) Efter hvis Død Gaarden tilfaldt hans Søster Frue Ide Skeel. 8.) Oberst Erich Christian Sehested, fik den med Frue Ide Skeels Datter, nu tilhører den Oberstl. Kammerherre Grev Christian af Ahlefeldt. Hovetgaards Taxt er 15 Tønder 2 Skiepper 1 Album, Skovskyld 4 Skiepper.

Kobberstik af Bjørnemose indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Boltinggaard i Ringe Sogn, en maadelig Bygning, men god Skov og Fiskerie, samt skøn Have. Peder Thott, som eyede den 1588 skal have sat Bygningen. 2.) Christian Thott død 1677. 3.) Henrich Thott, som solgte Gaarden til 4.) Henrich Gyldenstjerne, købte først Hovetgaarden alene, og samlede siden det derfra adskilte Bønder Gods. 5.) Erich Banner Capitain ved Fodgarden, blev skudt i Skaane 1710. 6.) Henrich Bielke Kaas, General og Ridder af Elephanten, haver 1738 oprettet et Hospital for 6 Lemmer. Hovetgaards Taxt er 53 Tønder 2 Fierdingkar 2Album, Skovskyld 4 Tønder 4 Skiepper 1 Fierdingkar, Mølleskyld 1 Tønde. (546).

Brahetrolleborg var i gamle Tider et riigt Bernhardiner-Kloster, kaldet Holme-Kloster, paa Latin Insula Dei, som ofte forekommer i Landets geistlige Historie. Dets første Monke komme fra Herritsvad Kloster i Skaane Aar 1172 (*).

(*) Af Abbedernes Navne vides følgende: Thomas 1172. Tycho 1216, blev siden Biskop i Slesvig. I hans Tiid brændte Clostret af. Olavue 1286. Giesico 1325. Tuo 1400. Hans Gravsteen ligger endnu i Kirken. See *Marm. Dan.* T. I. p. 252. Henrich 1405. Han leed Overlast af Joh. Skarpenborg, som derover blev Bandsat. Ingemarus 1418. Tycho 1446 roses meget for sin Godgiørenhed mod Brødrene. Jacobus 1447. Mads Clemensen 1453. Abbed Velling efter 1500.

Gaarden er stor, massiv og skøn, til deels ombyggt efter Reformationen, men Kirken, som Udgjør Borgegaardens eene Side, er den gamle Kloster-Kirke, meget anseelig og bruges nu som en Sogne-Kirke for næstboende Bønder. Ladegaarden sat af Cay Rantzou er ligeledes grundmuret, Haven stor og vel anlagt af Grev Conrad Reventlou. Skovene til denne Gaard ere mange, og vel med de beste i Landet, baade af Eeg og Bøg. Saavel der, som i en egen Dyre-Have, er overflødig Vildt, og i fire ferske Søer Landets beste Fiskerie. Bøndergodset er vidtløftigt.

Efter Clostrets Secularisation, have Stedets Eyere været: 1.) Henrich Rantzov til Bredenburg, Statholder i Holsteen, en ligesaa klog og lærd som riig Herre, købte det af Kong FRIDERICH II. for en Summa som i de Dage var anseeligere end nu, nemlig 55000 Rigsdaler, og kaldte Holme-Closter Rantzovholm, da han foruden denne, eyede sytten Herregaarde, død 1599. 2.) Hans Søn Breide Rantzov Rigens Raad og Statholder i Kiøbenhavn, død 1618 (547) Cay Rantzov død 1623 da Godset faldt til hans Broder 4) Frantz Rantzov Rigets Hofmester, som var forlovet med én af Kong CHRISTIAN IV. Dotter ved Frue Christine Munk, men kort før Brylluppet 1632 faldt i Graven ved Rosenborg Slot og druknede, hvorover Bruden sørgede sig ihjel. 5) Lisbet Rantzov, den forrige Søster, giftet med Hans Lindenov. 6.) Sophie Rantzov, Cay Rantzov Dotter, giftet ned Lauritz Ulfeld, Broder til Corfitz. Da hun døde uden Børn, saa kom Gaarden til hendes Moder Anne Lykke. Hendes næste Arving var 7.) den ulykkelige Cay Lykke, som agtedes for den rigeste Ridder i Dannemark, men af Overmod magede det saa, at han 1661 måtte rømme Landet, da hans Billede blev halshugget, fik dog sidem sin Frihed og døde paa Bistrup i Jylland. 8.) Kong FRIDERICH III blev da Eyer af Godset, men solgte, eller som nogle mene, skienkede det til sin Mignon 9.) Christoffer Gabel, Ridder af Elephanten, Geheime-Raad og Statholder i Kiøbenhavn. 10.) Aar 1670 blev Kongen igien Godsets Eyer, men mageskiftede det med Tordenseld, nu Frudendal i Siælland, til 11.) Frue Birgitte Trolle, en Enke af Manderup Brahe. Hun omskiftede Navnet Rantzovholm, til Brahetrolleborg, og fik det 1672 den 2 Februarii oprettet til et Baronie, hun døde 1687, uden Børn, efterladende samme 1689 sin Broder-Søn 12.) Corfitz Trolle, en gudfrygtig, from og lærd Herre. Han døde ogsaa uden Børn 1701 da Baroniet tilfaldt hans yngre Broder 13.) Niels Trolle, som baade paa Sinds og Legems Kræfter var svag og døde ugiftet 1721. Derved faldt Baroniet Brahetrolleborg, i Mangel af Mands Arving, saasom et Lehn til Kong FRIDERICH IV. som dermed belehnede 14.) Greve Christian Reventlov, Ridder (548) af Elephanten og Geheime-Raad, hvis ældste Søn Grev 15.) Conrad Reventlov, Ridder, Geheime-Raad og Stifts-Amtmand over Siælands Stift, giftet med Printzesse WILHELMINA AIGUSTA af Holsten Pløn. 16. Deres Søn Grev Christian Reventlov, Cammer-Herre, døde 1759 den 10 December, uden Mands Arving. Og faldt Baroniet til hans Farbroder 17.) Grev Christian Ditlev Reventlov, Ridder og Geheime-Conference-Raad, nu værende Eyer. Hovetgaards Taxten er 99 Tønder 1 Skieppe 3 Fierdingkar 1 Album. Skovskyld 22 Tønder 2 Skiepper 1 Album, Mølleskyld 3 Tønder, foruden 100 Tønder Friheds Gods paa Baroniets vegne.

Brendegaard. I Aabye Sogn, var tilforn tvende Landsbyer, ved Navn Giørup og Nyeboe, men Cay Rantzov gjorde 1588 en frie Herregaard deraf, som der og endnu er, sorterende under Baroniet Brahetrolleborg, hvis nyelig opregnte Eyere det stedse haver følget. Bygningen, som af intet Herskab beboes, er kun af Bindingsverk, Skoven god og Hovetgaards-Taxten er 15 Tønder 6 Skiepper 2 Fierdingkar, Skovskyld 11 Tønder 2 Skiepper 1 Fierdingkar.

Broebyegaard. i Sønderbroebye Sogn, bygt af Börge Trolle, haver en smuk Have, god Skov og Fiskerie. Lidet fra Gaarden ligger Brobyeverk, hvor Rigets Marsk Hr. Anders Bille i forrige Seculo lod anlegge en stor Gevær-Fabriqve, af samme Beskaffenhed, som Hammer-Møllen ved Helsingør i

vore Tider, men ved Svenskens Indfald 1658, blev dette nyttige Anleg med Fliid ruineret. Nu er der en stor fiirkantet Plads omgivet med maadelige Huse for andre Haandverksfolk og Arbeidere. Intet Sted var beqvemmere end dette, da den store Aae som fordum drev Verket, giver den beste Anledning. (549) Af Broebyegaards Eyere vides. 1.) Henning Venstermand. 2.) Jörgen Venstermand, den sidste af Slægten. 3.) Jörgen Urne. 4.) Jomfrue Anna Rosenkrands, død 1645. 5.) Börge Trolle, som byggede Gaarden, og lod sin Frues Fader Hr. Anders Bille indrette Broebyeverk, som sagt er. 6.) Niels Trolle, Cammer-Junker, blev 1697 uforvarende ihjelskudt ved Kongens Side, da man i Flensborg mønstrede Soldaterne. 7.) Christen Fog, Cammer-Raad; købte Gaarden 1700 M. Niels Fog. (*) Siden Oberst Sehested og Frue General-Majorinde Christiane Sophie Windtz. Hovetgaards-Taxt er 43 Tønder 2 Skiepper 3 Fierdingkar. Skovskyl 9 Tønder 5 Skiepper 1 Fierdingkar.

Kobberstik af Brahetrolleborg indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

(*) Paa Broebyeverk boede min Farfaders Fader, Knud Erichsen Broebye, som, saavidt jeg fatter, var Hr. Anders Billes Forvalter over den her anlagte Fabriqve. Hans tre Sønner, Knud, som blev Præst i Laaland, Erich, som blev Biskop i Tronhiem, og min Farfader Henrich, som blev Provst i Veile, kaldte sig efter den Tiids Brug, med det Latinske Navn, Pontoppidan, i Steden for Broebye. Deres Morfader

Hr. Laurids Jespersen døde 1604 som Sogne-Præst i Espe, hvilken Meenighed han havde forestaaet i 53 Aar og været Herrets-Provst i 43 Aar, samt oplevet en Alder af 82 Aar. Med sin første og anden Hustrue, Maren og Anna, havde han 18 Børn, af hvilke 5 bleve Præster. Han saae 64 Børne-Børn og 119 Børne-Børns Børn. Hans Fader, saasom min Oldemoders Farfader, var en Bonde-Mand i Aabye ved Odense. Da Grevens Feide var forbie og Kong CHRISTIAN III gav nogen Frihed for dem, som ville boesætte sig i den tidt udplyndrede og ruinerte Bye Odense, saa blev af den Bonde en Borger, fornemmelig tilskyndet af Begierlighed efter at høre Evangeliske Prædikener, som han fandt stort Behag i. Men da han ikke forstod sig paa nogen Handel, Haandverk eller andet Brug til Borgelig Næring, saa syntes ham, at Slagteriet lod sig allerlettest lære. Hans Søns den gamle Hr. Jesper Lauridsens Epitaphium staaer i *Marmor. Dan. T. I* p. 257 hvor dog ikke caveres for Rigtigheden af det ene Vers saa lydende:

Exitus optatus vitæ respondet honestæ

Agelus huic præstens nuncia resert.

Kobberstik af Broholm indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Broholm i Gudme-Sogn, en smuk Bygning, til hvilken Opgangen er i et Taarn tækket med Kaaber. Kiældrene ere Hvælvede, og med Grave omgivne paa den ene Side saavel Ladegarden som

Borgegaarden. I Gudme-Søe have Eyerne got Fiskerie, og derhos mange Skove, skjønt ikke i Gaardens Enemærker, men adspredte paa Bøndergodset. Den ældste Eyer, som forefindes at have skrevet sig til Broeholm var 1.) Hr. Peder Fikkese, Aar 1435. 2.) Hans Enke Ellen Ulfeld, fik siden Torben Present og tilsidst 3.) Hans v. Mehlen, Befalnings-Mand paa Nyeborg Slot, kom i Dannemark 1478 med Dronning CHRISTINA Kong HANSES Gemahl. 4.) Palle v. Mehlen, som ægtede Frue Anne Knob. 5.) Dennes Søn Hans v. Mehlen, den yngre, som havde Frue Emerentze Jernskæg, døde 1609 i en høy Alder, og Vaabnet lagdes med ham i Graven. 6.) Claus Brokkenhus Ellersen fik Gaarden med sin Formands Enke. 7.) Otte Skeel hvis Navn tillige med Frue Ide Lunge, staaer over Ladegaards-Porten, samt Aarstallet 1652. 8.) Jörgen Skeel med Frue Lisbeth Bille. 9.) Albrecht Skeel, som døde 1709, efterladende Gaarden til sin Broder. 10.) Major Mogens Skeel, død ugiftet 1730. Ham arvede hans Broder-Dotter Frue Elisabeth Skeel, som fik Oberst-Lieutenant Niels Sehested (*) 1764 den 14 November købte Oberst Grev Carl Friderich af Görtz den af Kongen. Hovetgaards-Taxt er 49 Tdr. 1 Skiep. 3 Fierdinkar, Mølleskyld 4 Tdr. (551)

Brostykke i Vibye Sogn paa Hindsholmen, er ikkun slet af Bygning, og havde saa got som ingen Skov. Eyerne: 1.) Niels Jonsen Wiffert levede 1325, da han underskrev Kong CHRISTOPHER II. Obligation til Ludvig Albretsen Marsk. 2.) Jörgen Urne, som eyede 9 Herregaarde, døde 1480, og gav Gods til Sorte-Brødre i Odense, hvor han blev begravet. 3.) Tønne Wiffert levede endnu 1530 og skrev sig til Broelykke. 4.) Jacob Wiffert, som blev født efter Faderens Død, og døde selv 1592, da Vaabnet med ham, som Slægtens sidste Mand, blev lagt i Graven. 5.) Friderich Schack Wittinghof af Skeel. Geheime-Raad, fik Gaarden med sin Frue Charlotte Sophie Wittinghof. 6.) Deres Søn Baron Friderich Brokdorf, solgte Gaarden til 7.) Cantzellie-Raad Lorentz Petersen, og 1764 den 9 October. Igien solgt. Hovetgaards-Taxt er 47 Tønder 2 Album, Skovskyld 4 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album, Mølleskyld 2 Tønder.

Damsboe i Jordløse Sogn. Opbyggt paa nye 1654 af Rigens Marsk Anders Bille. Dertil er god Bøgeskov og en skøn Frugthave, Anno 1577 skrev sig 1.) Jacob Brokkenhuus til Damsboe. Hans Søn med Frue Susanna Bølle, var 2.) Eiler Brokkenhuus, 3.) Jens Henningsen Povisk, 4.) Anders Bille Rigens Marsk, slagen ved Fridericia Stads Indtagelse 1657. 5.) Henrich Bille døde ugiftet, 6.) Mogens Rosenkrands fik Gaarden med sin Formands Søster, Frue Sophia Bille 7.) Anders Rosenkrands. 8.) Corfitz Rosenkrands død ugiftet. 9.) Etatz-Raad Hans Nobel død 1740. 10.) Cantzellie-Raad Sören Lund. Den Eyer er nu Kammerjunker Theodorus Finck. Hovetgaards-Taxt er 33 Tønder 1 Skieppe 2 Fierdingkar 1 Album, Skovskyld 11 Tønder 2 Skiepper 1 Fierdingkar.

Egeskov, i Qverndrup Sogn, en ypperlig Gaards bygt 1554 af Hr. Frands Brokkenhuse, som for at faae Corps de Logis desto bredere, haver sat tvende prægtige Huse af tre Etager med adskildte Tager tet tilsammen paa langs med en Rende imellem dem begge. Gravene, som omgive Gaarden, gaae tet op til Muren. Paa Bygningens begge Ender staae tvende Runddeele. Der siges at være saa mange Vinduer som Aarets Dage, saa mange Dørre som Uger, og saa mange Skorstene som Maaneder. Haven med sine lange Aller, Hekker, Springvand og Lyst-Huse, passerer for én af de allerstørste og skønneste i Fyens Land. Den herlige Egeskov gjør at Gaarden svarer til sit Navn. Fiskeriet er meget got. I Markene haver Statz-Raad Krag lader sette mange tusende Favne Steengiærder. I næstliggende Egeskov Landsbye, holdes aarlig den 19 September et Marked, hvor Prisen settes paa Honning og Boghvede-Gryn. Anno 1418 døde Jörgen Skinkel, Herre til Egeskov, som var e Søn af Berneke Skinkel og Frue Ermegaard Frille. Hans Frue var Anne Present. 2.) Laurids Tinhuus eller Tegenhuus, den sidste af sin Slægt. 3.) Frands Brokkenhuus, Rigens Marsk, som blev skudt for Varberg 1569. En

stor Helt, som tillige med Daniel Rantzov, indlagde megen Ære i den 7 Aars Krig mod Sverrig. Han var en Dotters Søn af ovenbemeldte Laurids Tinhuus. 4.) Laurids Brokkenhuus, døde 1604, og havde til øgte Karen Skram, en Datter af Peder Skram, som kaldtes Vovhals for Dannemark. 5.) Jacob Ulfeld, Rigens-Raad og Cantzler. 6.) Laurids Ulfeld, Broder til Corfitz, døde 1659. 7.) Otte Krag, Rigens-Raad, døde 1666. 8.) Niels Krag, Geheime-Raad, døde 1713. 9.) Hans Søn Stats-Raad Niels Krag, døde 1741 efterladende sig (553) Frue Sophie Juel. Hovetgaards Taxt er 49 Tønder 5 Skiepper 1 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 8 Tønder 1 Skieppe, Mølleskyld 3 Tønder.

Kobberstik af Egeskov indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Egeskov 1754 Efter Frederiks v's Atlas.

Fiellebroe i Herringe Sogn, er atter én af de største og skønneste Herregaarde, baade paa Avling og Bygning. Denne sidste er vel ikke gandske regulair, men dog prægtig baade ud- og indvortes med herlige Gemakker og tvende skønne Trapper, samt et anseligt Portail, og over Opgangen i Gaarden, et Spiir. Den haver et lidet men vel ziret Capel til Guds-Tieneste. Over de brede Graver, som gandske omgive Gaarden, ere tvende Broer, én til den store og skønne Have, den anden til Ladegaarden, hvor Staldene ere saaledes indrettede, paa Holsteensk Maade, at Qvæget vende Hovederne mod hverandre. Skoven, Fiskeriet og Dyrehaven give ogsaa stor Herlighed. Under Fiellebroe ligger en anden liden complet Avlsgaard, kaldet Skovsgaard, som haver sine Marker for sig selv, dog under Hovetgaardens Hartkorns Taxt. Af Gaardens bekjendte Eyere, er den første 1.) Michel Munk og hans Søn 2.) Ebbe Munk, som var Lehnsmænd paa Varbjerg. 3.) Ebbe Munk Embedsmænd paa Antvorskov, den sidste af de Munker som førde Biørne for sig. Han døde 1622, eller samme Aar, i hvilket han fuldførte Bygningen. Hans og Frue Cidsel Högs Navne sees paa én Steen i Muren, og deres Billeder udhugne paa Gravsteene i Herringe Kirke. De have stiftet Herringe Hospital til 6 Lemmer. Siden vides ingen Eyer, førend 4.) Peder Lixdorf Landsdommer i Fyen, han havde Frue Margrethe Høverskov, som døde 1700. 5.) Philip Ditlev Greve af Trampe. Hans havde Gaarden indtil 1738, da den kjøbtes af Etatz-Raad Friderich Christian Pentz, og Frue Anna (554) Margrethe von Holsten, dens Eyere er Conferentz-Raad Friderich Ludvig Pentz. Hovetgaards Taxt er 52 Tønder 4 Skiepper 3 Fierdingkar 1 Album, Skovskuld 14 Tønder 1 Skieppe 2 Fierdingkar 2 Alb.

Flintholm i Hundstrup Sogn, liden og slet af Bygning, men dog en gammel Adelig Sædegaard. Fordum tilhørte den 1.) Claus Bryske. 2.) Carl Bryske. 3.) Knud Bille. 4.) Cay Rantzov, død 1623. 5.) Laurids Ulfeld. 6.) Rigens Raad Otte Krag, hvis tilforn ved Egeskov anførte Arvinger have siden haft den tillige med sidstbemeldte Gaard. Hovetgaards Taxt er 16 Tønder 7 Skiepper 3 Fierdingkar 1 Album, Skovskuld 4 Tønder 3 Skiepper i Fierdingkar 2 Album.

Gielskov i Hillerslev Sogn. Bygningen er kuns af Bindings-Verk, Skoven temmelig god. Den tilhørte 1554 Erich Kaas og Frue Anna Emmichsen, 2.) Jörgen Kaas og Frue Dorthe Juel. Hans søde 1619. 3.) Mogens Bille, død 1648 og Frue Margrethe Lunge, 4.) Major Wulf von Holsten og Frue Ide Skeel. 5.) Statz-Raad Erich Skeel

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

von Holsten Landsdommer i Fyen. Hovetgaards Taxt er 42 Tønder 1 Skieppe 1 Album, Skovskyld 5 Tønder 4 Skiepper 3 Fierdingkar, Mølleskyld 2 Tønder 4 Skiepper.

Kobberstik af Fjellebroe indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Fjellebroe, Tagen Fra Wester side, Anno 1754 Frederik V's Atlas

Glorup i Svinninge Sogn. Én af Landets ældste, største beste-Herregaarde. Dens gamle Bygning er en stor grundmuret Qvadrat, med Taarn og Spiir, var saa brøstfældig, at den nylig er nedbrudt for at opføre en meere modern og anseelig i dens Sted, hvorfor ogsaa Gravene paa den eene Side ere opfyldte. Ladegaaarden er ligeledes af Grundmuur og velbygt. I Gaardens Enemærker, saavelsom paa Bøndergodset, findes god Skov, samt en herlig Dyrehave og tilstrekkelig Fiskerie. De Glorupske Carper ere særdeles berømte, saa og de Ørreter som fanges ved de under Gaarden sorterende Strandhuse. Aar 1688 fik Glorup med underliggende Gods Birkerets Frihed. De mange Steengiærder, som her ere satte, holdes for nogle af de ældste i Landet. De Valkendorfer vare i lang Tiid Godsets Eyere, men den Orden, i hvilke de have arvet det efter hverandre, er mig noget mørk og forvirret. Saavidt jeg kand sanke den af Th. B Bircherodii Mfs. Boede her Anno 1390. 1.) Henning Valkendorf, 1435 var 2.) Henning Valkendorf den yngre med Frue Inger Giöe, 3.) deres Søn Axel Valkendorf 1480, med Frue Margrethe Ulfeld, 4.) Henning Axelsen Valkendorf, 1524 med Frue Anna Paisen, (rettere Passov, som sees af Vaabnet i Svinninge Kirke) hun havde først Eggert Ulfeld, dernæst Jörgen Marsvin, og efter ham Henning Valkendorf, 5.) deres Søn, som ogsaa heed Henning, og eyede Glorup 1534, en Brodersøn af Erkebisp Erich Valkendorf, i Tronhiem, var med at udvælge Kong CHRISTIAN III. OG DØDE 1538. Hans Frue var først Anne Oxe, siden Cidsel Friis, Cantzljrens

Datter. Deres Sønner, som alle skreve sig til Glorup, vare 6.) Jörgen, Axel, Jacob og Christoffer Valkendorf. Den sidste og længst levende var Rentemester, siden Rigets Hofmester og én af Kong CHRISTIAN IV Formyndere, en mægtig og meget berømt Mand, døde 1601. Over ham staaer i Svinninge Kirke, som han lod bygge af nye og herlig bepryde, en Opskrift, som synes værd at anføre nemlig: Jeg haver opbyggt Glorup og Kirken af nye Jeg haver bekommet al Svinninge Sogn under Glorup Herskab. Jeg haver ladet opsætte alle Steengiærder om Glorups Fang. NB. Af alt dette roser jeg mig intet, men takker Gud, og glæder (555) mig i Gud, at jeg haver regeret mine Tienere i Fred, med Sagtmodighed og Kierlighed. *Date cæsari qvæ sunt Cæsaris & c. Christopher Walkendorf D. R. H.* 7.) Henning Walkendorf, en Bordersøn af sidstbemeldte, arvede Gaarden i forrige Seculi Begyndelse, og havde med Frue Anne Brøkkenhus, 8.) Henning Valkendorf den yngre giftet tre gange, med Frue Karen Brahe, Anne Bernekov og Margrethe Blome, 9.) Fra deres Arvinger, som Th. Birkerød haver kiendt, men ikke anført, er Glorup, mod forrige Seculi Ende, kommen til General Lieutenant Hans Ahlefeldt, hans Enke Frue Anne Rumohr, testamenterede Glorup til Geheime-Raad Siegfried Pless, hvis Egteskabs Tilbud hun ikke antog, men ærede det dog saaledes, at hun gjorde ham til sin Arving. 10.) Christen Ludvig Pless Ridder af Elephanten og Geheime-Raad, 11.) Af dennes Arvinger købte Hans Excellence Grev Christian Friderich Otto Wedel til Jarlsberg, og kort efter Justitz-Raad Regelsen af ham, Glorup, men solgte den 1762 til Hans Høygrevelige Excellence Hr. Adam Gottlob Moltke, Grev til Bregentved, Ridder af Elephanten, Geheime-Raad og Ober-Hofmarschalk, og lod den til en nye Bygning, gjorde Begyndelse fuldføre. Hovetgaards Taxt er 119 Tønder 7 Skiepper 1 Album, Skovskyl 5 Tønder 4 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album

Glorup, Tagen fra den Øster side, Anno 1754 Frederik V's Atlas

Hellerup, i Hellerup Sogn, hvis Indbyggere søge den Kirke, som er paa Gaarden. Denne bestaaer af et grundmuret Huus med Opgang i et Taarn. Side-Bygningerne ere Bindingsverk. Ladegaarden brændte 1718 og blev tillige med en Deel af Borgegaarden vel opbyggt. Skoven, som er stor og haver megen Eeg, omgiver Gaarden paa tre Sider. Af Beboerne vides 1.) Oluf Stisen som 1419 underskrev Kong ERICI POMERANI Forliig med Kong ULADISL. Af Polen (557) 2.) Aar 1575 tilhørde Hellerup en Frue Tidemand, hvis Fornavn og Slegt ey findes. 3.) Eiler Brokkenhuus havde den 1588. Efter hans Frue Anne Bille, kom den 4.) til Marcus Bille død 1631. Han havde Frue Susanne Brokkenhuus Eilers Datter. 5.) Johan Christopher Körbitz Rigs Marsk giftet med Frue Kirstine Lützov. De have funderet en Skole der i Sognet. 6.) Deres Søn og Arving til Gaarden var General-Major og Ober-Krigssecretair Johan Körbitz, død 1726. giftet med Charl. Sophie von Harstal, hvilken 1739 solgte Hellerup 7.) til Cantzellie-Raad Salomon Lindegaard, dens Eyere er nu en Krigs-Raad Otto Lindegaard. Hovetgaards Taxt er 39 Tønder 2 Skiepper 3 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 2 Tønder 5 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album, Mølleskyld 2 Tønder 4 Skiepper.

Kobberstik af Hellerup indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Hesselager. Hesselagergaard., i Hesselager Sogn, en ældgammel Herregaard, som lenge tilhørde de Frisers Familie. Corps de Logis bestaaer af en høy grundmuret Bygning, opført midt i en Fersk Sø. En Opskrift paa Muren beretter, at den Aar 1570 er bygget af Cantzler Johan Friis, og at den havde tilhørt hans Forfædre. Paa et grundmuret Huus i Ladegaarden staaer 1636 T. F. B. og paa Borgegaarden dette Vers:

Struxit Johannes Friis prisca in fede Parentum
Hafce novas ædes, tam sibi qvamqve suis
Cujus qvæ cernis bene sculpta insignia monstrant,
Ejus & priscæ qvæ sit origo domus.

Skoven er god, saavelsom Fiskeriet, baade i Teilgaard-Søen og Stranden, hvor der findes gode Ørret-Gaarde. Siden Aar 1536, haver (558) Gaarden Birkerets Frieheid. Den første Eyer var, saavidt man veed, Christen Friis, en Søn af Niels Friis. Han nævnes i nogle Documenter, ved 1410, og var af de Friser med 3 sorte Egerne i Vaabnet. 2.) Henrich Friis. 3.) Jesper Friis. 1437. Frue Anna Brokkenhuus 4.) Cantzler Johan Friis, som billig kaldtes den lærde, og døde ugiftet 1570. Han bygde den 1538. Efter ham tilfaldt Gaarden hans Broder-Søn 5.) Niels Friis, som havde Frue Vibeke Gyldenstierne. Han stiftede et Hospital for 8 Lemmer og døde 1611. 6.) Hans Søn var Tønne Friis, som havde Frue Anne Podebusk og siden Lene Bernekov, døde 1626. Deres Søn var

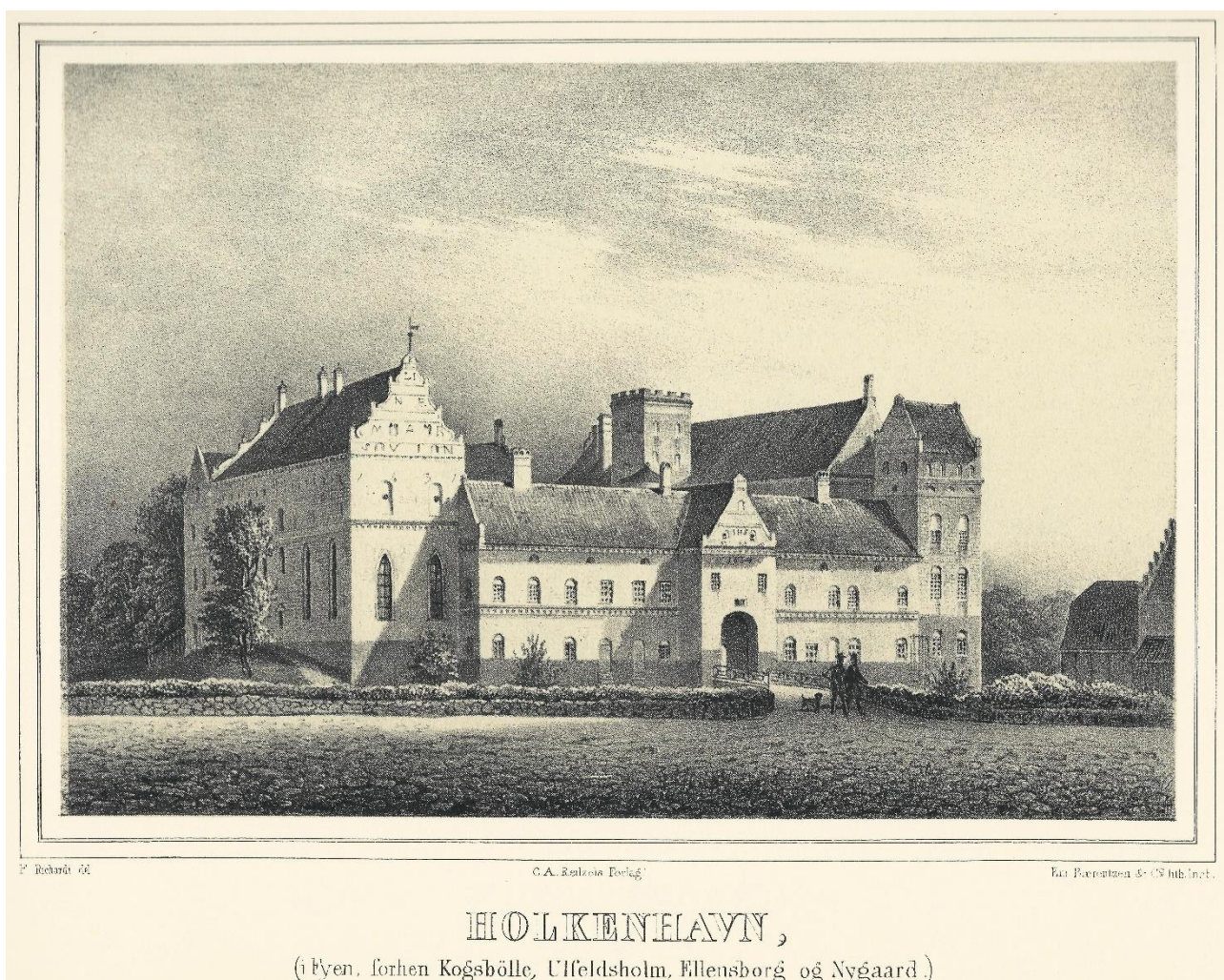
7.) Niels Friis med Frue Ingeborg Parsberg, da han døde 1682, blev Gaarden solgt til Assessor Povel Grönvald, død 1701. Han efterlod den sin Dotters Mand Cammer-Raad Lorentz Baggesen, Amtsforvalter Nyeborg, hvis Enke døde 1764 den 19 November og efterlod den til sine Arvinger. Hovetgaards-Taxt er 44 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingkar, Skovskyld 3 Tønder 2 Album, Mølleskyld 5 Tønder.

Hindemaae i Skiellerup Sogn. En Aae, som skiller Borgegaardens maadelige Bygning fra Ladegaarden, bærer samme Navn. Haven er stor og smuk, nyeligen omgiven med Grave. Skoven er saa got som for intet at regne, men Engmose og Torveskiær desto overflødige: Af den sidste betiener man sig til Teylbrænderie, da Leret ogsaa er got. Udi bemeldte Aae, saavel som i Alomsøe og Rægrup Søe, haves got Fiskerie. Efter Beretning skulle ikke mindre end 16 Mænd af de Urners ældgamle Slægt, have beboet Hindemaae, men om det bør forstaaes om Mand efter Mand, eller om flere tillige, vides ikke, thi udi (559) nedstigende Linie vides ikkun. 5. A. HVITFELD taler pag. 1543 om 1.) Jörgen Urne til Hindemaae, som havde med 3 Fruer, 23 Børn døde 1480. 2.) Jörgen Urne, Landsdommer i Fyen, havde Frue Mette Hvitfeld. 3.) Claus Urne med Frue Maren Friis. 4.) Erich Urne med Frue Margrete Povisk. 5.) Frands Uren levede 1580 med Frue Dorthe Breide. Han eyede ikkun Gaardens halve Deel, og døde Barnløs. 6.) Frue Helvig Hardenberg, Enke af Erich Rosenkrands. 7.) Breide Rantzov, Rigens-Raad, med Frue Elisabeth Rantzov, som tilførde ham Gaarden. 8.) Sigvard Urne, fik Gaarden med Herr Lindenovs Dotter, Helvig Lindenov. 9.) Frue Cathrine Sehested solgte den til 10.) Hans Lövenhielm, General-Lieutenant og Ridder. 11.) Friderich Giedde, Ridder, Geheime-Raad og Stift-Amtmand i Fyen, døde 1713 og havde faaet Gaarden med sin Formands Dotter, Sophia Lövenhielm. 12.) Baron Carl Wilhelm Giedde, Oberst ved Liv-Garden, med sin Frue Friderica Winterfeld, 13.) Seneca v. Hagedorn, Vice-Admiral, kiøbte Hindemaae 1726 og oprettede 1742 et Hospital i Skiellerup. Dens nu værende Eyer er Cancellie-Raad Friderich Petersne. Hovetgaards-Taxt er 34 Tønder 7 Skiepper 1 Fierdingkar, Skovskyld 2 Tønder 1 Skieppe.

Holkenhavn, nær ved Nyeborg, haver havt mange Navne. Først kaldtes den Kogsbølle, siden Nyegaard, dernæst Ulfelds Holm, og af Frue Ellen Marsvin, Ellensborg, om sider af Baron Eiler Holk, Holkenhavn. Borgegaarden bestaaer af 4 grundmure Huse med 4 Taarne. De 2 Huse ere bygte af Jacob Ulfeld, som døde 1593 og de andre af Frue Ellen Marsvin, hvilken tillige indrettede den store og skønne Kirke. Gravene indhegne tillige den gamle Have, foruden (560) hvilken er en nyere paa den anden Side. Ladegaardens Bygning er ogsaa af Grundmuur. Heste-Stalden er skøn og bred nok ti to Rader-Heste, og en Koe-Stalden saaledes at Qvæget vender Hovederne tilsammen. Skoven er temmelig stor og god, haver dog ikkun faa Eege. 1.) Anders Ulfeld af Krogsbøl med Frue Mette Rigstrup, som ellers kaldtes Krab, boede der i Dronning MARGRETES Tiid. 2.) Erich Ulfeld som døde 1420 havde Frue Marie Abildgaard. 3.) Anders Ulfeld med Frue Mette Sverin, døde 1456. 4.) Ebbe Andersen Ulfeld med Frue Kirstine Brostrup, døde 1501 5.) Knud Ulfeld med Frue Anne Hardenberg, døde 1540. 6.) Jacob Ulfeld, Rigens-Raad, en mægtig og myndig Mand, lod Kogsbølle nedbryde, og paa nye bygge nærmere ved Stranden, kaldende den Ulfeldsholm: Han havde Frue Anne Flemming, og døde 1593. 7.) Jacob Ulfeld, Fader til Corfitz, Rigens-Raad og Cantzler, døde 1630. Hans Frue Birgitte Brokkenhus. Af ham kiøbte 8.) Frue Ellen Marsvin Ulfeldsholm for 100000 Slette Daler, da den efter sidste Navn kaldtes Ellensborg, hvilket hun lod forkynde paa Tinget. Da var hun anden gang Enke efter Kund Rud, hendes første Mand var Ludvig Munk. Med denne sidste havde hun Gaardens næste Eyer og Arving nemlig 9.) Den af sin Skiebne bekiendte Frue Christine Munk, Grevinde til Slesvig Holsten, Kong CHRISTIAN IV. anden

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

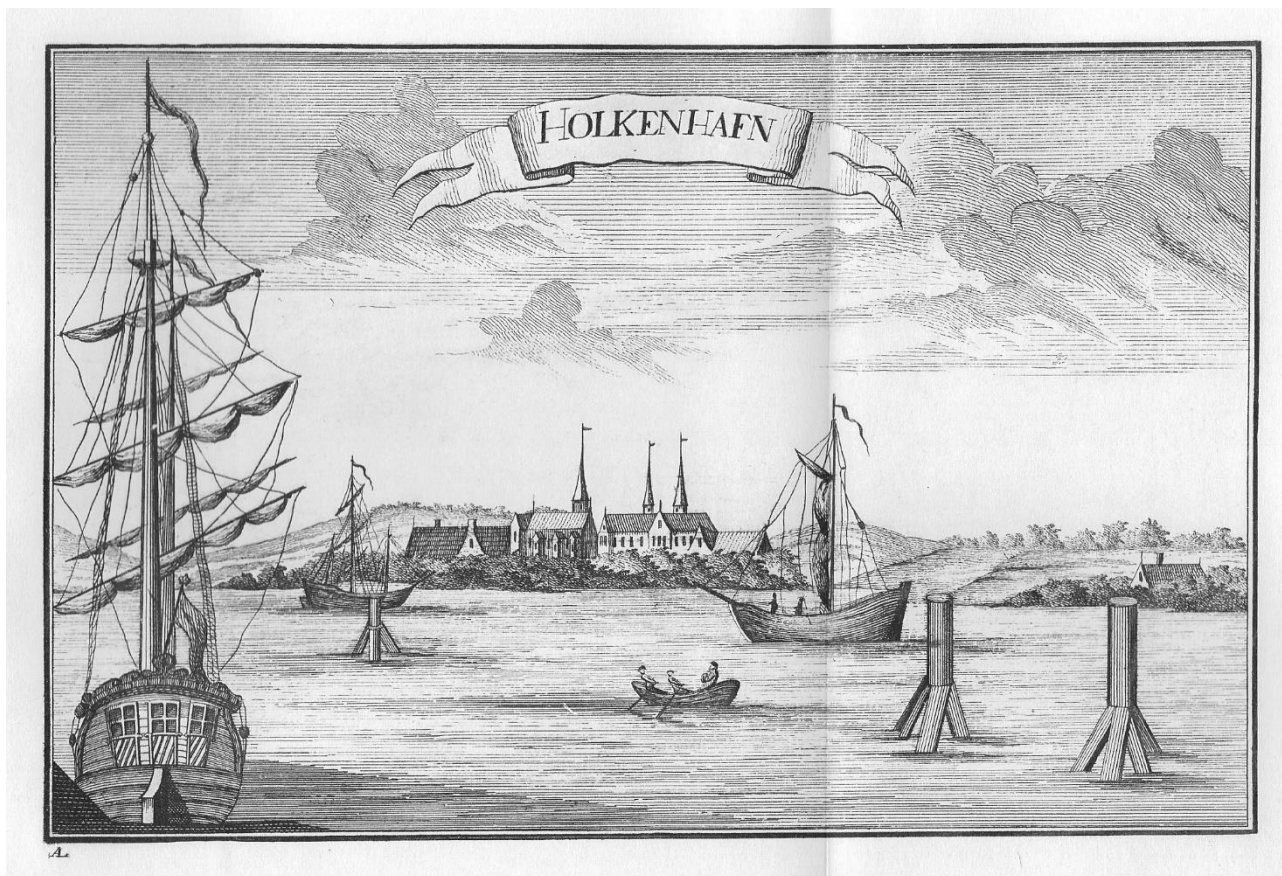
Gemahl. Frue Ellen døde 1649 og hendes Dotter 1658, begravet Odense. 10.) Corfitz Greve af Ulfeld, fik Ellensborg tilbage i sin Familie, med Frue Christine Dotter, Frue Eleonora Christine, men forbrød dette og mere Gods, ved onde Anslag mod sit Fæderneland. 11.) Eiler Holk, Ridder, Geheime.Raad og Stifts-Amtmand i Fyen, blev 1671 den 4 Octobr. Giort til Baron af Holkenhavn, erigeret 1672 den 27 Martii, som dette frie Herskabs (561) Hovetgaard da blev kaldet, han døde 1696 den 28 Junii. Han havde med sin første Frue Elisabeth Höeg 12.) Friderich Christian Baron af Holk, Oberst og Cammer-Herre, døde 1708. 13.) Hans Søn Baron Eiler Holk, Ridder og Stifts-Amtmand i Aarhus, død 1740. 14.) Baron Christian Friderich Holk, som døde in May 1760. 15. Dennes Broder Erich Rosenkrands Baron af Holk besidder nu Baroniet. Hovetgaards Taxt er 76 Tønder 5 Skiepper 3 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 7 Tønder 2 Skiepper, Frihedsgods 100 Tønder.

Kobberstik af Holkenhavn indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Holckenhafn, Tagen fra den Norder side. Anno 1755 Frederik V's Atlas

Holkenhafn fra Den Danske Atlas

Holkenhuus i Diernes Sogn, nær ved Foborg, kaldtes fordum Findstrup, men nu Holstenhuus. Borgegaarden bestaaer af et grundmuret Huus 2 Etager, bygt 1643 og tvende Fløye af Bindingsverk bygte 1579. Skoven i Enemerket er ikke stor, men paa Bøndergodset mere. Fiskerie af Havet og ferske Vande temmelig got. Siden Aar 1693 fik Findstrup, tilligemed underliggende Øer, Lyøe og Biørnøe, sin egen Birke-Ret, og blev saavidt skildt fra Salling Herrets Ting, og 1693 blev det af næst sidste Eyer, oprettet til et Stamhuus. Dertil hører et Hospital for 6 Lemmer, stiftet 1689. Af forrige Eyere, som have skrevet sig til Findstrup, vides 1.) Godskalk Lille, som af Kong ERICH MENDEVED, blev anklaget for at have været med de andre Fredløse, da Marsk Stig slog hans Fader Kong ERICH GLIPPING ihjel. Hvorover han maatte rømme af Landet. 2.) Anders Passov, hvilken Familie Hr. Geheime-Raad Adler i sit Mfs meener at være den samme, som her kaldtes ellers Nat og Dag, hans Frue var Anne Grubbe. 3.) Thorsten Rotfeld kaldet den Vilde, levede henved 1490. Det var én af hans Forfædre, nemlig Ove Rotfeld, som var Drost og boede paa Brodskov i Jylland, hvor han skal have slaget (561) tolv Røvere ihjel, som Kiæmpe-Visen taler om, pag. 400- 4.) Jörgen Venstermand til Findstrup levede 1528. 5.) Knud Venstermand blev fredløs for er Manddrab. 6.) Jörgen Grubbe fik Gaarden med den forriges Datter, Frue Kirsten Venstermand. 7.) Jörgen Schult Geheime-Raad, kom fra Bremen, hvor han afstod sit Canonicat til Prinds FRIDERICH Kong CHRISTIAN IV, anden Søn, som siden blev Konge, men kunde ikke blive Erkebiskop uden han først havde været Canik, til Vederlag fik han Gods i Norge, men købte Findstrup og døde der 1652. 8.) Didrich Schult, Geheime-Raad og Stift-Amtmand i Fyen, havde Frue Armegaard Gabel. 9.) Oberst Godise Detlev von Holsten, med Frue Elisabeth von Knuth, gjorde det 1713 til et Stamhuus. 10) Adam Christopher von Holsten, Kammerherre og Amtmand over Nyeborg Amt med Frue Rantzov, Hovetgaards Taxt er 40 Tønder 6 Skiepper 1 Album, Skovskyld 12 Tønder 4 Skiepper.

Hvedholm, et Stamhuus, i Horne Sogn, er en important Hovetgaard af tre sammenbygte Længder, tre Etager, som Frands Bille lod bygge i Kong FRIDERICH II. Tiid. Det Aarstal 1590 som staaer over Porten, er sat af hans Søn, Erich Bille, og altsaa noget yngre, med denne Borgegaard tog megen Skade ved Ildebrand, 1681 Den ved Gravene fraskildte Ladegaard er ogsaa opmuret men af Kampsteen ved Gravene fraskildte Ladegaard er ogsaa opmuret med af Kampsteen (*).

(*) At disse Kampsteene, eller en Deel af dem, 1643 skulle være, med Kongelig Tilladelse, førte fra Hveen herhid og have indeholdet en Opskrift af Tycho Brahes Tiid, beretter Hr. H. de HOFMAN i sine Samlede Foundationer, T. VI. Pag. 115.

Fordum laae Gaarden noget nærmere ved Foborg, og skal da have været kaldet Thule, hvilket Navn den Jord-Plat endnu bærer. (563) Af nogen Hvede-Sæd, som maaskee først blev forsøgt i den Egn, kaldes den Hvedholm. Avlingen er med de allerstørste i Landet, men Skoven ikkun liden, og Fiskeriet got, særdeles af Havet. Til Hvedholm skrev sig 1.) Erich Hardenberg 1565 med Frue Anne Rönnov. 2.) Jacob Hardenberg som havde Frue Sophie Lykke. 3.) Frands Bille, som fik den med Formandens Datter, Frue Edele Hardenberg 4.) Deres Søn Erich Bille duellerede med sin Mosters Søn Jörgen Rud, som begge satte Livet til. 5.) Jomfrue Ingeborg Bille den forriges Fæster. 6.) Tønne Brahe blev 1611 skudt for Calamer og Hvedholm faldt til hans Farbroder 7.) Steen Brahe, Rigens Raad og Statholder, som havde Frue Birgitta Rosenkrands og siden Kirstine Holk og Sophie Rostrup, døde 1620 8.) Jörgen Brahe med Frue Anne Gyldenstjerne Rigens Raad, døde 1661, og haver i Horne stiftet et Hospital for fem Fattige. 9.) Præben Brahe, med Frue Susanna Giöe. I hans Tiid tog Gaarden stor Skade af Ildebrand optænde ved uforsigtig Omgang med et Lys. Han døde

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus III, 1764

1708. 10.) Jörgen Brahe med Frue Anne Helvig Thott, var Etas-Raad og Landsdommer i Fyen. Da han 1716 døde barnløs, tilfaldt Gaarden 11.) Capitaine Henrich Brahe paa Engelsholm og hans Søster Frøken Karen Brahe. Den første døde 1725 og efterlod sin Deel, samt efter Søsteren der øvrige, 12. til Oberst-Lieutenant Præben Brahe, siden kom den til Frue Etatz-Raadinde Heine født Brahe, som døde 1760 den 20 Januarii, Hovetgaards Taxt er 121 Tønder 7 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album, Skovskyld 1 Tønde 5 Skiepper 2 Album, Mølleskyld 2 Tønder.

Kobberstik af Hvedholm indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Hwedholm Tagen Fra Wester Side, Anno 1754 Frederik V's Atlas

Hveringe i Vibye Sogn. Borgegaarden haver foruden to Side-Flag, et stort Corps de Logis, bestaaende ligesom paa Egeskov (564) af tvende i Længden sammebygte Huse, saa at Tagene sankes med en Blye-Rende og Huset er destobredere. I Borgegaarden er en grundmuret Lade, meget skøn, ligesom Haven ogsaa er anseelig, god Skov og af Stranden noget Fiskerie falder ogsaa herved. Hovetgaards Markerne ere af stor Udstrekning og Avlingen med de største, skønt Grunden paa de fleste Steder noget sandagtig, og Bøndergodset alt for lidet til Avlingens Drift. Derimod haves saa god Græsning, at her holdes tvende Hollænderier, hvert paa 116 Køer. Den første, som vides at have skrevet sig til Hverringe, var Niels Limbek Kong WALDEMAR III. Raad 1354. 2.) Tygge Basse, som førde et sort Vildbasse Hovet i sit Vaaben, med Frue Elle Grubbe. 3.) Hans Dotter Sophie Basse fik Peder Gadov, og da hendes Broder Steen Basse var den sidste af de Basser paa Sværdsiden, saa blev vedtaget, at Peder Gadov skulle optage Vaabnet, 4.) Ole Gadov Basse havde Frue Elsebe Grubendal. 5.) Palle Ulfled havde Frue Regitse Gadov Basse, Oles Datter og levede 1470. De efterlod elleve Børn, men om nogen af dem fik Gaarden, findes ikke. 6.) Uden Tvivl er den kommen i Kongens Eye, thi 1530 haver Kong FRIDERICH I været paa Hverringe og der udstedet adskillige Stevninger, som han ville dømme paa, naar han kom til Nesbye-Hovet Slot ved Odense. 7.) Jörgen Lykke, som havde Frue Brate, boede 1588 paa Hverringe. Ved Enden af forrige Aarhundrede var 8.) Niels Krabbe Ridder og siden hans Frue Charlotte Schlabrendorf, som døde 1737 uden Børn., Gaardens Eyere, og den faldt ved Testamente til Major Niels Juel, som døde ugiftet 1739. 9.) Geheime-Raad og Kammerherre Peder Juel Ridder, den forriges Broder, arvede da Gaarden, og er med sin Frue Birgitte (565) Cathrina Levetzov. Nærværende Eyer. Hovedgaards Taxt 82 Tønder 1 Skieppe 1 Album, Skovskyld 9 Tønder 6 Skiepper, Mølleskyld 2 Tønder.

Kobberstik af Hverringe indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Hvidkilde, udi Egense Sogn, ved Hvidkilde Sø, som og er én af de største og herligste Gaarden i Fyen. Borgegaarden bestaaende af tre Længder Grundmuur, dobbelt Etage, og tækket med blaa Steene, er en nye og prægtig Bygning, opført, hvad de 2 Fløye angaaer, af Hr. Johan Lehn, 1742 Corps de Logis er af en uvis Alder, men af velbemeldte Herre, baade ind og udvortes sat i god Stand og prydet med et Portail. En kostelig Have er her ogsaa anlagt, og til dens Udvidelse en Deel af næstliggende Mose opfyldt. Stalden haver den Indretning, at Hestene i tvende Rader vende Hovederne tilsammen. Skoven er stor og skøn, særdeles ved sin priisværdige Opfredning baade af Eeg og Bøg. Gaardens Enemerker ere meget store og Avlingen ligesaa, særdeles siden ovenbemeldte Eyer og Bygherre heel merkeligen have forøget og forbedret den formedelst Oprydning af de utallige Steene, som Grunden tilforn var opfyldt med, men nu ere omvendte til mange tusende Favnes dobbelte Steengiærder. Et Eksempel, som tillige med nogle flere af samme Slags fortiente sin Ære-Stytte. Imidlertid falder der noget besværlige, at Ladegaarden ligger for sig selv, ved Hovedmarkens Udside. Udi Hvidkilde-Sø, som haves alene, og til deels i Serup, Nielstrup og Allerup Sø, falder got Fiskerie. I den første Sø ligger en liden med Skov bevoxen Øe, meget behagelig. Svaner og Vildgiæs opholde sig der og udlegge deres Unger. Paa hiin Side af denne Sø sees Voldstæder af en Herregaard ved Navn Boelsgaard, som der skal have staaet i ældre Tider. Eyere til Hvidkilde vides (566) at have været, først Klaus Rönnov Rigets Hofmester død 1486. Hans Frue Kirsten Gyldenstjerne og efter hende Birgitta Stormvasa, 2.) Marcus Rönnov blev

slagen i Ditmarsken 1500, hvor han skal have ført Dannebrogens Hovet-Banner, som da blev borte. Han havde Frue Mette Hardenberg 3.) Deres Søn Eiler Rönnov Rigs Raad i 34 Aar, var Broder til Jochum Rönnov Rigs Raad i 34 Aar, var Broder til Jochum Rönnov, sidste papistiske Biskop i Roeskild. Eiler, saasom Slegtens sidste Mand, tog Vaabnet i Graven med sig 1563 hans Frue var Anne Krabbe. 4.) Jens Bille fik Karen Rönnov, Formandens Datter og Gaarden med hende, hvis Døds Aar var 1592. 5.) Marcus Bille med Frue Susanna Brokkenhus, døde 1631. 6.) Med deres Datter Frue Margrethe Bille, fik Falk Giöe Gaarden, og efterlod den sin Søn den lærde Geheim-Raad Marcus Giöe, Slegtens sidste Mand, som giftede sig i Engeland med Elisabeth Thausan og siden med Jytte Thott. 7.) Waldemar Christoffer von Gabel, Geheime-Raad døde ugiftet 1725. 8.) Efter ham fik Kong FRIDERICH IV. Hvidkilde, og solgte den til 9.) Hr. Abraham Lehn, som 1736 haver fornyet og forbedret St. Jørgens Hospital for 22 Lemmer. 10.) Hr. Johan Lehn, og nu dennes Broder-Søn 11.) Hr. Conferentz-Raad Lehn. Hovetgaards Taxt er 66 Tønder 6 Skiepper, Skovskylld 18 Tønder 1 Fierdingkar 2 Album, Mølleskylld 6 Tønder.

Kobberstik af Hvidkilde indsat af Autor – ikke en del af Dan Danske Atlas. Fra Prospekter af Danske Herregårde af Joachim Ferdinand Richardt Udgivet første gang 1844 til 1868

Prospect af Hvidkilde Tagen Fra den synder side, Anno: 1754 Frederiks V's Atlas

Juulskov, i Kullerup Sogn, som siges at være bygget af tvende Jomfruer, er grundmuur 2 Etager. Haven er behagelig og af den gaaer men ind i Skoven, som er temmelig stor. Han levede 1472 og

lod sig kalde Skinkel. Frue Margrethe Friis 2.) Deres Søn Laurids Tinhuus Skinkel. Han havde Frue Hilleborg Bille og siden Birte Trolle. (567) 3.) Hans Speil eller Spiegel, kom her ind i Kong FRIDERICH II Tiid og havde Frue Cathrine Ahlefeld, siden Hilleborg Lindenov. 4.) Knud Urne, Etats-Raad, giftet med Frue Edele Rosenkrands, Elisabeth Urne, og Anne Valkendorf. 5.) Sigvart Urne, som 1725 oprettede i Refsvindinge et lidet Hospital for fire Lemmer. 6.) Friderich Sekmand Justitzraad og Krigs-Cancellie-Forvalter, dens Eyere er nu Cancellie Assessor Johan Kallager. Hovetgaards Taxt er 26 Tønder 2 Skiepper, Skovskyld 5 Tønder 3 Fierdingkar 1 Album.

Klingstrup, i Skaarup Sogn, haver lidet af Grundmuur, meest Bindingsverk. Nogle Jernankere vise de Bogstaver C. B. H. som meenes at være Claus Brokkenhuus, der skal have bygget Gaarden. Ladegaarden er af Brandmur. Haven er smuk med Fisker-Parke og Lysthuse. Saavel ved Gaarden, som Bønder-Godset er god Skov. 1.) Claus Brokkenhuus skal, som sagt er, have bygget Garden, men da der findes tre Mænd af samme Navn, saa vides ikke hvilken. 2.) Steen Stygge til Klingstrup med Frue Agata Ulfeld. 3.) Henrich Glob med Frue Sophis Daae. 4.) Johan Buchholt en Liflænder, som havde været Amtmand paa Island, fik Frue Lisbeth Urne, og døde 1602 meget hastig. 5.) Bendix Hartvigsen havde Frue Susanne Lykke. 6.) Henning Walkendorf med Frue Kirsten Kruse, var Lehnsmand i Odense, bygde Ladegaarden 1643. 7.) Jörgen Walkendorf Amtmand i Assens, med Frue Margrethe Bille, og siden Frue Helle Trolle, som døde 1741. 8.) Henning Walkendorf Oberst-Lieutenant død 1740. Frue Anne Margrethe von Halem. Hovetgaards-Taxt er 33 Tønder 7 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 4 Tønder 2 Skiepper 2 Fierdingkar 2 Album, Mølleskyld 2 Tønder. (568)

Krumstrup i Røslinge Sogn. Bygningen er kuns ringe, men Avlingen god, og skøn Skov samt gode Indhegninger med Steengiærder (*) Af Eyerne som skreve sig til Krumstrup, findes Claus Hvitfeld, død 1591. Frue Kirstine Ulfeld. 2.) Otte Hvitfeld med Frue Barbara Blaae. 3.) Claus Hvitfeld med Frue Dorthe Bek. 4.) Lauge Hvitfeld med Frue Maren Munk, som døde uden Børn. 5.) Jens Lassen, Justitz- og Admiralitæts-Raad, samt Landsdommer i Fyen, blev 81 Aar gammel og døde 1706. Hans Frue Margrethe Lund. 6.) Christian Lassen, Cancellie-Raad, døde 1725. Frue Elisabeth Dalhuus. 7.) Seneca v. Hagedorn, Vice Admiral, købte Gaarden 1724. Frue Elisabeth Rantzov. Dens Eyere er nu Michael Lange. Hovetgaards-Taxt er 37 Tønder 5 Skiepper 1 Fierdingkar 1 Album, Skovskyld 2 Tønder 2 Skiepper 1 Album, Mølleskyld 4 Tønder.

(*) I Lørup Bye ved denne Gaard var forðum St. Annæ Capel, hvorhen syge Folk søgte med deres Løfte og Ofring. Deslige ere endnu nogle i Norge, som kaldes Love Kirker af Patienternes udlovede Gaver. Claus Hvitfeld lod St. Annæ Capel nedbryde, da han ansaae deres Søgning for Overtroe, og tog ikke Feil deri.

Lamme-Hauge i Ringe Sogn, saaledes situeret midt i Amtet, at den til de 4 Kiøbstæder Odense, Nyeborg, Svendborg og Foborg haver lige langt, nemlig 3 Mile. Gaarden er én af de mindste, men ogsaa af de ældste i Amtet. Bygningen ikkun af Bindingsverk, dog smuk og vel indrettet. Skoven er til Fornødenhed og mest ung Skov. Fiskerie falder alene i Gravene omkring Borgegaarden og for en Part i Ringe-Søe, som haver flere Lods-Eyere. Fra Aar 1419 indtil 1679, altsaa i 260 Aar, haver Lamme-Hauge været de Skinlers (569) Eyendom, dog saa at den 1560 blev deelt imellem 2 Brødre, af hvilke den ene beboede gamle, den anden nye Lamme-Hauge, hvorover Opregnelsen af deres Navne falder noget mørk og uvis. Det tydeligste vil jeg tage af ofte Høybemelte Hr. Geheime-Raad Adellers Mfs. Som haver givet mig den beste Oplysning om Nyeborg Amt. 1.) Niels Skinkel til Lamme-Hauge haver 1419 underskrevet et Forbund imellem Kong ERICO POMERANO og Kong

ULANDISLAO af Polen, siger HVITFELD p. 678. Dernæst 2.) Borchard Skinkel med Frue Anne Brokkenhuus. 3.) Otte Skinkel død 1512. Frue Anna Bielke. 4.) Jörgen Skinkel, død 1560. Frue Margrethe Walkendorf. 5.) Laurids Skinkel til gamle Lamme-Hauge, Frue Helle Grubbe, denne Laurids Skinkel solgte Gaarden 1632 til Claus Ulk. 6.) Morten Skinkel solgte nye Lamme-Hauge 1679 til Peder Vinding, i hvis Tiid nye og gamle Lamme-Hauge igien ere blevne sankede, efter en Skilsmisse af 119 Aar. Desimellem haver baade Feldt-Herre Hans Schak og Peder Brokkenhuus eyet én af Deelene, men naar, kand jeg ikke udfinde. 8.) Jacob Bekker, Apotheker i Odense, fik Gaarden med Peder Vindings Enke, og solgte den 1696 til 9.) Hans Lövenhielm, Ridder og General-Lieutenant, som efter et Aars Forløb, solgte den 1697. 10.) til Oberst Henning v. Pogrell, der havde Frue Benedicte Winterfeld, fik Gaarden 1702. Omsider 11.) Herman Friderich Beenfeld, Oberst af Cavalleriet, som fik den med Formandens Dotter Frue Pogrell. Hovetgaards Taxt er 19 Tønder 7 Skiepper 1 Fierdingkar 2 Album, Skovskyld 2 Tdr. 2 Skiepper.

Lindskov, uden Tvivl saa kaldet af mange Linde, som forðum have været i større Overflødighed. Den ligger vel i Egense Sogn, men efter Kongelig Tilladelse, søges Øster-Skierninge Kirke. (570) Situationen er smuk og have Udsigt over Havet. Bygningen er kun Bindingsverk. Eyerne have været 1.) Bendt Norbye med det halvvrøde Skiold, død 1565. Hans Frue Kirsten Skinkel. 2.) Erich Norbye til Lindskov levede 1600 og blev ihielslagen af sin egen Tiener, da han reed til Svendborg. Frue Sophie Juel. 3.) Hans Kaas fik Gaarden med sin Formands Dotter, Frue Birte Norbye. 4.) Erich Kaas med Frue Kirsten Gaas. 5.) Rubek Kaas med Frue Jytte Banner. 6.) Valdemar Christopher v. Gabel. 7.) Hr. Johan Lehn. See Hvidkilde: Hovetgaards-Taxt er 20 Tønder 7 Skiepper 1 Album, Skovskyld 2 Tønder 1 Fierdingkar, Mølleskyld 4 Skiepper.